

19. Què són els evangelis canònics i els apòcrifs? Quins i quants són?

Els evangelis canònics són els reconeguts per l'Església catòlica com aquells que transmeten autènticament la tradició apostòlica i estan inspirats per Déu. Són quatre i només quatre: Mateu, Marc, Lluc i Joan.

02/06/2006

Els evangelis canònics són els reconeguts per l'Església catòlica com aquells que transmeten autènticament la tradició apostòlica i estan inspirats per Déu. Són quatre i només quatre: Mateu, Marc, Lluc i Joan. Així ho va proposar expressament sant Ireneu de Lió a la fi del s. II (*Adv. Hae* . 3.11.8-9) i així ho ha mantingut constantment l'Església, proposant-ho finalment com a dogma de fe en definir el cànon de les Sagrades Escripures al concili de Trento (1545-1563).

La composició d'aquests evangelis enfonsa les arrels en tot allò que els apòstols van veure i van escoltar estant amb Jesús i en les aparicions que van tenir d'ell després de ressuscitar d'entre els morts. De seguida els mateixos apòstols, complint el mandat del Senyor, van predicar la Bona Notícia (o evangeli) sobre ell i de la salvació que porta a tots els homes, i es van anar formant

comunitats de cristians a Palestina i a fora (Antioquia, ciutats de l'Àsia Menor, Roma, etc.). En aquestes comunitats, les tradicions van anant prenent forma de relats o d'ensenyaments sobre Jesús, sempre sota la tutela dels apòstols que n'havien estat testimonis. En un tercer moment aquestes tradicions van ser posades per escrit, integrant-les en una narració a manera de biografia del Senyor. Així van sorgir els evangelis per a ús de les comunitats a les quals anaven destinats. El primer, sembla que va ser Marc o potser una edició de Mateu en hebreu o arameu més breu que l'actual; els altres tres van imitar aquest gènere literari. En aquesta labor, cada evangelista va escollir algunes coses de les moltes que es transmetien, va sintetitzar altres i tot ho va presentar atenent a la condició dels seus lectors immediats. Que els quatre van gaudir de la garantia apostòlica es reflecteix en el fet que

van ser rebuts i transmesos com a escrits pels mateixos apòstols o per deixebles directes seus: Marc de Pere, Lluç de Pau.

Els evangelis apòcrifs són aquells que l'Església no va acceptar com tradició apostòlica autèntica, encara que normalment es presentaven sota el nom d'algun apòstol. Van començar a circular molt d'hora, i ja se'ls cita en la segona meitat del s. II; però no gaudien de la garantia apostòlica com els quatre reconeguts i, a més, molts d'ells contenien doctrines que no estaven d'acord amb l'ensenyament apostòlic. "Apòcrif" primer va significar "secret", en tant que eren escrits que es dirigirien a un grup especial d'iniciats i eren conservats per aquest grup; després va passar a significar inautèntic i fins i tot herètic. A mesura que va passar el temps, el nombre d'aquests apòcrifs va créixer enormement, tant per a donar detalls de la vida de

Jesús que no explicaven els evangelis canònics (per ex. els apòcrifs de la infància de Jesús), com per a posar sota el nom d'algun apòstol ensenyaments divergents dels de l'Església (per ex. evangeli de Tomàs). Orígenes d'Alexandria (+ 245) escrivia: “L'Església té quatre evangelis; els heretges, moltíssims”.

Entre les informacions dels Pares, els conservats per la pietat cristiana i els testimoniats d'una manera o altra en papirs, el nombre d'evangelis apòcrifs coneguts és una mica superior a cinquanta.

Bibliografia: Vicente Balaguer (Ed.), *Comprender los evangelios*, Eunsa, Pamplona 2005; Aurelio de Santos, *Los evangelios apócrifos*, BAC, Madrid 1993 (vuitena edició);

Francisco Varo, *¿Sabes leer la Biblia?*
Planeta, Barcelona 2006.

Gonzalo Aranda

---

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca/article/19-que-son-els-
evangelis-canonicos-i-els-apocrifos-quins-
i-quants-son/](https://opusdei.org/ca/article/19-que-son-els-evangelis-canonicos-i-els-apocrifos-quins-i-quants-son/) (08/04/2026)